

יום שלישי, י"ח באייר התשפ"ו
05 במאי 2026

נאומו המלא של מפקד חיל האוויר היוצא, אלוף תומר בר

לאורך שלושים ותשע שנות שירותי בצבא ההגנה לישראל הצדעתי לדגל אינספור פעמים. בכל אחת מהן, בעת שירת התקווה עלו לנגד עיניי דמויותיהם של חברים לנשק, שנפלו על משמרתם - מפקד נערץ, חבר או פקוד.

הם הופיעו שם פשוטים וישירים, כפי שהכרתי אותם, אומרים לי בקול צלול - "בחרת נכון, המשך בדרכך זו". ואני תמיד ידעתי - על דגל וחירות נלחמים. מקריבים. מיטב אנשי הארץ הזו הקריבו את חייהם עבורנו בשבעים ושמונה שנות עצמאותנו. בכל פעם התרגשתי, כשהצדעתי ושרתי את המנון שלנו, "התקווה".

ואכן, התקווה בת שנות אלפים!

ראש המטה הכללי – רב-אלוף אייל זמיר,
חברי פורום מטכ"ל,
מפקדי חיל האוויר לדורותיהם,
פורום המפקדי של החיל,
פורום המפקדים של החיל,
ראשי הערים,
ראשי העדות,
ראשי המנהלות והתעשיות,
שותפים מכלל הזרועות, הפיקודים ומערכת הביטחון,
ראשי חיל האוויר הנכבדים,

Esteemed Air Chiefs, senior representatives and colleagues from our international partners, thank you for being here.

משפחות שכולות יקרות,
משפחת טישלר,
משפחתי שלי,
אורחים וחברים,
משרתי חיל האוויר,
מכובדיי כולם.

לפני מעל לארבע שנים, בעומדי כאן על הבמה, כשקיבלתי עליי בחרדת קודש את האחריות העצומה להיות מפקד חיל התשעה-עשר של מדינת ישראל, לא יכולתי לדעת, איש לא יכול היה לשער, איזו כהונה סוערת, מאתגרת, כואבת, מרגשת, מלאת תהפוכות ואירועים היסטוריים זו תהיה.

הייתה לי זכות גדולה להוביל את חיל האוויר ולפקד עליו בשעותיו הקשות ביותר, הגדולות ביותר, בשעותיה הגורליות של האומה שלנו.
בשעת מלחמה.
קדנציה של מלחמה.

מלחמה על חיינו כמדינה יהודית, ריבונית. מלחמה על חיינו כמדינה יהודית, ריבונית. מלחמה שבה היה חיל האוויר בליבת יכולותיו של צה"ל ושלה את זרועו הארוכה והקטלנית כנגד המבקשים לכלותנו.

כולנו - משרתי החיל, בסדיר ובמילואים - חשנו בכובד האחריות. בטייסות, ביחידות המיוחדות והמבצעיות שלנו, בגדודי ההגנה האווירית, ביחידות הבקרה, במגדלי הפיקוח, במכלולי המודיעין והתכנון, בתאי השליטה, במכלולי התקיפה והמשולבים בפיקודים, באוגדות ובחטיבות, בטייסות המנהלה, התעופה והבינוי, בבסיסי החיל ובמטות שלו, במערך הטכני המופלא שלנו - סוד הקסם למצוינות ולעילוי. כולם נלחמו כמו אריות - ואני מאוד גאה על כך.

היום, כשאני מעביר את נס החיל, אחרי ארבע שנים מורכבות ומאתגרות, אני מפקיד חיל חזק ביותר, חיל מלוכד שמצוי בכשירות גבוהה מאי פעם ובדריכות לכל התפתחות.

את הפיקוד על חיל האוויר יקבל לידי האמונות - אלוף עומר טישלר - שגדל בבית שורשי של מגיני ישראל, עשה חיל בכל תפקידיו בחיל האוויר, והוא מוכן ובשל לתפקיד חייו.

טישלר,

עברנו יחד צמתים רבים במהלך שירותנו, אך בעיקר הובלנו ולחמנו כתף על כתף, מפקד וסגנו. אתה האדם הנכון ביותר לתפקיד. אני מאחל לך הצלה מלאה, יודע שכך יהיה. עימך ולצדך היה פקודיך, קולגות ובעיקר משפחה מופלאה.

משפחת טישלר,

אתם מקור התמיכה והגיבוי, שותפים לדרך הפסגות. מצפה לכם תקופה מאתגרת, אך משמעותית מאין כמותה. אני מאחל לכם שגם תהנו ממנה.

בראשית כהונתי היינו בעין הסערה החברתית, עם פרוץ המחאה שנגד הרפורמה המשפטית. שרטטנו את קו הגבול הברור, שבין פוליטיקה והשפעה לבין ניקיון צה"ל. זה לא היה קל, אך נלחמנו על שימור

כשירותו ולכידותו של החיל, על ייעודו המוחלט כמגן ישראל בכל תנאי, כדי שלא תיכנס בין כתליו כל דעה או עמדה שאינה קשורה במישרין למשימת השמירה על ביטחון המדינה.

גם היום אני עומד מאחורי הבחירה הזו, שממשנו. היינו רחוקים רק כפסע מערעור יסודותיו של חיל האוויר. ולמרות זאת, כשפרצה המלחמה הוכיחו כלל המשרתים והמשרתות - מסירות וחסן ביום פקודה, בשבעה באוקטובר וגם כשהתמודדנו עם אתגרי המלחמה בשבע זירות בו זמנית.

השבעה באוקטובר היה האסון הגדול ביותר שחווינו מאז השואה. אשא עימי לעד את המשמעות העמוקה של היום הזה. לא היינו שם עבור האזרחים. זה קרה במשמרת שלי, ובשעה שהפעלת חיל האוויר הייתה באחריותי. צה"ל כולו כשל באותו הבוקר.

בשבעה באוקטובר החיל הופתע, הופתענו כולנו.

מהשעה 06:29 פעלנו מיד למימוש משימותינו. הטסנו כוחות והסתנו משימות, בהלימה תמונת המצב שהתעדכנה בהדרגה. לראשונה בתולדות חיל האוויר, המשימה שלנו הייתה להגן על אזרחי המדינה, כשהמלחמה מתחוללת בתוך שטח המדינה.

באותה שבת ארורה יירט מערך ההגנה האווירית של החיל מאות טילים, לוחמי שלדג ו-669 הסתערו בגבורה, כלל המשרתים בשדה ובמטה המבצעי עשו כל שיכלו כדי לייצב, להגן ולעבור להתקפה, אך זה לא הספיק. באותו היום נרצחו מאות רבות של אזרחים והחיל איבד לוחמים רבים - כולם חרפו נפשם בגבורה עילאית.

יהי זכרם של כל הנרצחים והנופלים, ברוך.

במהלך המלחמה הצבנו לעצמנו כמשימה ראשונה במעלה את השבת החטופים. השבתם הייתה עבורנו מילוי של צו יהודי-ישראלי, שנשאו עימם כל המשרתים והמשרתות - לא משאירים אף אחד מאחור.

המשוררת עידית ברק היטיבה לתאר גם את תחושותיי.

"מחשבות על החטופים רודפות אחריי ללא הרף,

ובסוף משיגות אותי.

כל כך צפוי.

לא משנה כמה אנסה לברוח.

אין לי אוויר".

חיל האוויר כולו לקח חלק במבצעים לשם יצירת לחץ צבאי, ואף במבצעים ישירים לשחרורם של החטופים. החיל הטיס את החטופים והחטופות, שחזרו בעסקאות אל בני משפחותיהם, ואת החללים למנוחת עולמים.

ערכנו את התחקיר הנוקב של החיל אודות השבעה באוקטובר, לצורך הפקת לקחים מהירה ועמוקה, מתוך התבוננות עלינו פנימה - לפני הכל. שאלנו את עצמנו שוב ושוב - איך יכולנו להיות טובים יותר למרות התנאים הקשים, שבהם פעל הכוח האווירי. כמיטב המסורת של חיל האוויר - חקרנו, בדקנו, תחקרנו ולא ויתרנו לעצמנו. הסקנו מסקנות והפקנו לקחים, שאותם יישמנו מיד.

אני מעביר היום חיל, שמיישם את כלל לקחי השבעה באוקטובר, חיל המבקש לשאת באחריות על הגנת הגבולות - לעצב תפישה ולממשה, כתף אל כתף עם האגודות המרחביות. לא במקום, אלא ביחד.

וברור לכל, כי התמונה השלמה תתברר רק אחר עבודתה של ועדת חקירה חיצונית ואובייקטיבית. היא חיונית לצה"ל, לכלל גופי הביטחון במדינה, למשפחות שישלמו את היקר מכל, לאמון שבין האזרח לצה"ל ולמדינה שאמורה הייתה להגן עליו.

על כתפי ענקים נבנה חיל האוויר מדור לדור.

על משרתיו הצעירים ומפקדיו המדהימים בני הדור הזה, דור הניצחון - הוא הרחיב את כתפיו אף יותר, הכפיל ושילש את יכולותיו.

בזכותכם - חיל האוויר שלנו טוב יותר.

במלחמה הקשה והארוכה בתולדותינו שבר חיל האוויר חומות ומחיצות בשיתופי פעולה בין זרועיים. הממד האווירי שולב באופן מלא בתוכניות הצק"ח והאוגדה. ההגנה על החיילים הגיבורים שלנו הייתה מלאה בכל מצב. מעטפת אש וחילוץ 24/7 לאורך המלחמה כולה.

אנו רלוונטיים היום מתמיד, מכוונים להשמיד את האויב מהאוויר, רגע לפני המפגש הישיר והקרוב שלו עם הכוחות שעל הקרקע. היינו ועודנו עם המחנה, בתוכו המחנה.

מאמץ מוסף שמעטים מבינים את האתגרים והמורכבויות שיש בו הינו קרב ההגנה. יש לנו מערכות מופלאות שמופעלות על ידי משרתים ומשרתות מופלאים עוד יותר. יצרנו כאן מערך ייחודי מסוגו בעולם, שיודע להתמודד בה בעת עם מטחים של אלפי טילים וכטמב"מים מזירות שונות, למרות שכידוע אין הגנה הרמטית. אני גאה מאוד במערך ובאנשיו.

כמח"א חשוב היה לי ולפורום המפקדים של החיל - לראות ולשמוע את כל המפקדים בשטח - ברצועת עזה, בלבנון, בסוריה ובאיו"ש. כדי להבין טוב יותר את הצרכים, את האתגרים, את הדילמות, ולבצע את ההתאמות. ראינו מפקדים וחיילים נחושים ואמיצים מכל זרועות צה"ל, שמאמינים בצדקת הדרך.

וכך, במערכות 'עם כלביא' ו'שאגת הארי' טסו לוחמי ולוחמות צוות האוויר למרחקים עצומים, תוך סיכון בלתי נתפס. המשימות כנגד ציר הרשע, לשם הסרת איום קיומי מעלינו, היו מהמורכבות והמאתגרות שחווינו, ועם זאת ללא ספק - ראויות ומוצדקות.

נלחמנו באיראן שכם אל שכם, עם המעצמה מספר אחת בעולם, בשיתוף פעולה ובהישגים אופרטיביים חסרי תקדים. חלקנו את המודיעין האינטימי ביותר, שקדנו ביחד על התוכניות וטסנו ביחד - שני חילות שהם כוח אדיר ומאוחד. נשמור על היכולת הזו, אך גם לא נוותר על יכולתנו לפעול באופן עצמאי. גם ברגעים אלה ממש אנו דרוכים ומוכנים לכל התפתחות - בהגנה ובהתקפה.

למדנו שיש לנו שותפי אמת -

Dear Gen France, AFCENT commander.

Your presence here is very meaningful for us and for me personally. In the most complicated and sensitive situations you and your forces have always stood with us. We won together, and we don't take it for granted.

Thank you.

ערכי החיל היו לנו למשענת ולמגן לאורכה של המלחמה. שמרנו עליהם בכלל פעולותינו. היכנו באויב והשמדנו אותו בנחרצות בכל מקום ואתר. בה בעת הקפדנו לנהוג על-פי רוח צה"ל וערכיו, בזוכרנו שנתונים בידינו כלי המלחמה הקטלניים ביותר. ערכינו ימשיכו ויהיו לעוגן ולמצפן עבור הדורות הבאים.

בדברי התודה שלי אני רוצה לפתוח במשרתי החיל.

הענקתם לי עוצמות בלתי רגילות. התרגשתי עד דמעות בכל פעם שנוכחתי באומץ הלב שלכם, בתעוזה, ביצירתיות, בהתמדה, באהבתכם לחיל ולמדינה. מאחוריכם ניצבות משפחות תומכות, שותפות אמיתיות לדרך. אני מצדיע לכולכם.

תודה מיוחדת לפורום המפקדים של החיל, למפקדי הטייסות, הגדודים והיחידות, אתם שהובלתם אותנו להישגים מרשימים. אתם שעמדתם לצידי כשהתמודדנו עם אתגרים רבים והיסטוריים.

לרמטכ"ל - רב-אלוף אייל זמיר,
תודה על האמון, על המנהיגות וקבלת החלטות האמיצה. סמכת על החיל ועל שדרת מפקדיו. אני
מוקיר לך תודה על כך.

לכם - פורום מטכ"ל הוותיק והצעיר,
תמיד שמנו בראש מעיינינו את טובת המדינה, ושיתפנו פעולה. ראיתי זאת, הערכת זאת, ואני עומד
מאחורי האמירה - "תדע כל עם עבריה שהפקידה את גורל בניה בידי המפקדים הראויים לך". תודה
שאתם ניצבים בראש הפירמידה, מרוח שליחות ואהבת הארץ הזאת.

לבני ובנות המשפחות השכולות,
אתם חלק ממני, מהחיל כולו. אנצור בליבי את כל מה שחלקתם איתי לאורך השנים. נזכור את יקירי
ויקירות ליבכם, רעינו שנפלו. אורם ילווה אותנו לעד.

ליקירינו שנפגעו בגוף ובנפש,
לימדתם אותי שיעור על התמודדות, שיקום ותקווה. אני מאחל לכולכם מעומק ליבי, שתגשימו את
כל חלומותיכם.

ללשכה המופלאה שלי,
החילים והקצינים המוכשרים ביותר שיש - הייתם לי לעוגן אמיתי ביכולתי להוביל את החייל.

לאביטל, הסוציולוגית החילית,
תודה על הליווי הצמוד והחברות לאורך השנים.

לאבי, לשלומי, לאורנה,
פשוט תודה על כל עצה טובה, חכמה ועמוקה.

למשפחתי היקרה,

הוריי, הורי אשתי, לילדיי היקרים מכל - אוהב אתכם כל כך.

ולאחת והיחידה, טלי.

אין מספיק מילים. אני לומד ממך כל יום על הלך הרוח, על מה שבין פעולה להכלה ועל העזרה לזולת. אוהב, אוהב, אוהב.

מכובדיי,

תמיד נפעמתי מתופעת העילוי בטיסה, מהעוצמה שהייתה לי בידיים. לאורך כל שנות שירותי השתדלתי לפעול ולהפעיל את הכוח בכבוד ובענווה. תמיד נפעמתי מיופייה של המדינה. לא אשכח את מראות הזריחה, את לילות הירח, את מרחבי השמים והארץ.

כמה מתאימות לסיום מילותיו היפות כל-כך של אברהם חלפי:

"עם קמץ שמים ביד

הייתי עובר את חי.

הייתי חוצה את הים ברגליי

עם קמץ שמים ביד".

התגייסתי לחיל האוויר לפני 39 שנים. שירת בו כל חיי הבוגרים עד כה. אני יוצא היום לדרך חדשה, חוצה את הים ברגליי עם קומץ שמים ביד. אני אוהב את מדינת ישראל. זכיתי להיות בין שומריה, ככה - פשוט. וזה כל כך הרבה.

תודה.